

හදිසි තත්ත්වය තුළ මාධ්‍ය නිදහස

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රචන්ද්‍ර ආයතනය යුනෙස්කෝ සංවිධානය සමඟ "ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා මාධ්‍ය: ජනමාධ්‍යවේදීන් සහ මැතිවරණ ප්‍රචාරක කටයුතු" යන තේමාව යටතේ මැයි මස 3 වන දිනට දී ඇති ලෝක ජනමාධ්‍ය නිදහස් දිනය සමරනු ලබයි. පාස්කු ඉරිදා බේදජනක ප්‍රහාරයත් සමඟ රටක් ලෙස මෙවර මාධ්‍ය නිදහසට පැමිණෙන විට යම් තීරණාත්මක සන්ධිස්ථානයකට පැමිණ තිබේ. මෙය නැවත වරක් මෙරට මාධ්‍ය නිදහස තීරණාත්මක සංධිස්ථානයක් කරා ගෙන එන්නට විය.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා ඉතා වැදගත් වන ජනමාධ්‍ය නිදහස බොහෝ විට "ආරක්ෂණ පියවර" ඉල්ලා සිටින වත්මන් ගැටලුවලට යටත් පයින් පැගෙන සාධකයක් වී ඇත. එක් අතකින් මාධ්‍යවේදීන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ නිදහස් මාධ්‍ය වේදිකාවලට ප්‍රවේශය ලබා ගත යුතු අතරම අනෙක් අතට ප්‍රචණ්ඩත්වය හෝ ද්වේෂය සහගත සිතුවිලි ඉස්මතු නොවන ලෙස සාධාරණ හා අපක්ෂපාතී වාර්තා කිරීම් ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය. තොරතුරු හසුරුවීම, ව්‍යාජ ඡායාරූප, මතවාදීමය වශයෙන් අපකීර්තිමත් වාර්තා සහ

අසත්‍ය ප්‍රචන්ද්‍ර ප්‍රචාරය, 'මහජන බියගැන්වීම්' හෝ 'මහජන කැළඹීම්' ඇති කරවන කිසිදු ආකාරයක 'කටකතා' හෝ 'සාවද්‍ය ප්‍රකාශන' ආදිය දැන් ජාතික සාමය, තොරතුරුවල විනිවිදභාවය හා ප්‍රචන්ද්‍රවල විශ්වසනීයත්වයට විශාල තර්ජනයක් වී තිබේ.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පරමාදර්ශයන් දැක්ම ලෙස මුල්කොටගෙන ක්‍රියා කෙරෙන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රචන්ද්‍ර ආයතනය යුනෙස්කෝ සංවිධානය සමඟ එක්ව මාධ්‍ය නිදහස සහ තොරතුරු පිළිබඳ නිදහස උදෙසා බැඳී සිටී.

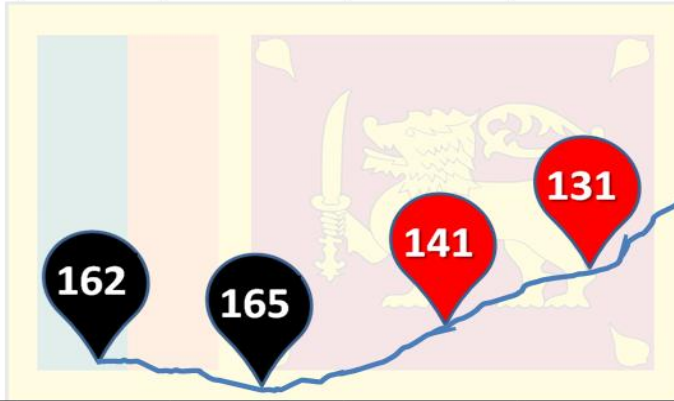
රටවල් 180 ක් සහ කලාපයන් විසින් සැලකිල්ලට ගනිමින් ලෝක මාධ්‍ය වාර්තාකරුවන් Reporters Without Borders (RSF) විසින් සම්පාදනය කර වාර්තා කර ඇති දර්ශකය මඟින් 2016 වසරේ සිට සිව්වන වසරටත් ශ්‍රී ලංකාවේ මාධ්‍යවේදිය "දුෂ්කර" ලෙස හඳුනා ගනී. කෙසේවෙතත්, කෙසේවෙතත්, මෙම තත්ත්වය තත්වය මීට සිව්වසරකට පෙර සෞඛ්‍යාරක්ෂිත පැවති මාධ්‍යවේදීන්ගේ තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීමකි. 2009 වසරේදී 162 වන ස්ථානයට පත්වූ ශ්‍රී ලංකාව "ඉතා බරපතල තත්වයක්" ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර 2019 වනවිට ඉන්දියාවට, පාකිස්ථානයට හා බංග්ලාදේශය යන රටවල් අභිබවා යන 126 වැනි ස්ථානයට පත්ව ඇත. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාව තවමත් අපට වඩා ඉහළින් සිටින දකුණු ආසියාතික කලාපයේ භූතානය, මාලදිවයින, නේපාලය හා ඇල්ගනිස්ථානය පිටුපසින් සිටියි. පහත දැක්වෙන්නේ එම දර්ශකයයි.

2019 ලෝක ජනමාධ්‍ය නිදහස් දර්ශකය

ඉහළ ඇති රටවල්

ශ්‍රේණිය	2009	2014	2017	2018	2019
1	ඩෙන්මාකය	යික්ලනය	නෝර්වේ	නෝර්වේ	නෝර්වේ
2	යික්ලන්තය	නෙදර්ලන්තය	ස්වීඩනය	ස්වීඩනය	යික්ලන්තය
3	අයර්ලන්තය	නෝර්වේ	යික්ලන්තය	නෙදර්ලන්තය	ස්වීඩනය

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රගතිය



80 -භූකාන්තය
98- මාලදිවයින
106 -නේපාලය
121 - ඇල්බනියාව
126 - ශ්‍රී ලංකාව
140 -ඉන්දියාව
142 -පකිස්තානය
150 - බංග්ලාදේශය

දකුණු ආසියාතික රටවල්

පහළ ඇති රටවල්

178	ටර්ක්මේනිස්තානය	ටර්ක්මේනිස්තානය	ටර්ක්මේනිස්තානය	ටර්ක්මේනිස්තානය	එරිත්‍රියාව
179	දකුණු කොරියාව	දකුණු කොරියාව	එරිත්‍රියාව	එරිත්‍රියාව	දකුණු කොරියාව
180	එරිත්‍රියාව	එරිත්‍රියාව	දකුණු කොරියාව	දකුණු කොරියාව	ටර්ක්මේනිස්තානය

මූලාශ්‍රය : REPORTERS WITHOUT BORDERS, WORLD PRESS FREEDOM INDEX 2019

කෙසේ වෙතත් වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ මාධ්‍ය නිදහස, බිය ගැන්වීම්, වාරණය, ඒකාධිකාරී ප්‍රචාරණ, ශාරීරික හා සයිබර් හිරිහැර කිරීම වැනි වසංගත මෙන් පැතිරෙමින් පවතින ආරවුලක් සමඟ සටන් වදිති. භෞතික හා ඩිජිටල් මාධ්‍ය වේදිකාවන් මත පදනම් වූ ව්‍යාජ පුවත් රටේ සමස්ත මාධ්‍ය නිදහසට තර්ජනයක් වී ඇත. අද ජනමාධ්‍ය, පුවත්පත් මාධ්‍ය තුළ යහපත් පුවත්පත් කලාව හෝ සදාචාරාත්මක, වෘත්තීය ජනමාධ්‍යක අවශ්‍යතාවය පවතී.

ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් ආයතනය පිහිටුවනු ලැබුවේ පුවත්පත් ප්‍රකාශකයන්ගේ සංගමය, ශ්‍රී ලංකා කර්තෘ සංසඳය, නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය සහ ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පත්‍රකලාවේදීන්ගේ සංගමය විසිනි. මෙහි මූලික වගකීම සහ කාර්යභාරය වන්නේ මහජනයාට වගකියන, වගකීම් සහගත වීමයි. මාධ්‍ය ආචාරධර්ම සහ සදාචාර පිලිබඳ පුහුණුව ලබාදෙන මෙරට ප්‍රමුඛපෙළේ ආයතනයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් ආයතනය දැක්විය හැකිය. ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් පැමිණිලි කොමිසම මෙන්ම ශ්‍රී ලංකා ජනමාධ්‍ය විද්‍යාලය ද මෙයට අයත් වේ.